

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Christiansborg
1240 København K.

København, den 30. november 2006.
Sag/dok.: 1874, 2062 /

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 26. oktober 2006 (FLF Alm. del) bedt mig svare på følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 54

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 22. oktober 2006 fra Danmarks Sportsfiskerforbund vedrørende fangst af laks i Østersøen, jf. alm. del - bilag 49".

Svar:

Henvendelsen fra Danmarks Sportsfiskerforbund vedrører de nye EU-grænseværdier for det maksimale indhold af dioxin og PCB i laks fra Østersøen og de vægtgrænser for laks, som i Danmark må sælges eller overdrages til human konsum i henhold til en kommende bekendtgørelse fra Fødevarestyrelsen.

Sportsfiskerforbundet støtter bekendtgørelsens formål, men mener, at midlet er diskutabelt, fordi laksefiskeri er tilladt, selv om laks over en vis størrelse ikke må anvendes til human konsum. Forbundet mener, at laksefiskeriet i Østersøen bryder med alle principper om bæredygtighed og derfor bør stoppes.

Jeg skal indledningsvis beklage, at Østersøen i dag vurderes at være så forurenet, at det har været nødvendigt af hensyn til forbrugerne at fastsætte grænser for, hvor meget dioxin der højst må være i laks.

./.

Jeg henviser til vedlagte notat fra Danmarks Fiskeriundersøgelser (DFU), der belyser tilstanden for laksen i Østersøen og dansk erhvervsfiskeris betydning for bestanden.

Som det fremgår af notatet, er der generelt sket en betydelig forbedring i situationen for vildlaks i Østersøen, selv om der stadig er nogle vandløb, hvor bestandssituationen ikke lever op til målsætningen i laksehandlingsplanen.

Det anføres videre, at dansk erhvervsfiskeri foregår inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik, og at den danske kvote af laks i 2006 kun udgør 20 % af den samlede kvote i Østersø-

en. De danske fiskere har i 2005 kun landet ca. 12 % af de samlede landinger af laks fra Østersøen.

DFU vurderer, at det danske fiskeri efter laks i Østersøen ikke kan karakteriseres som værende ikke-bæredygtigt, og at et totalt stop for dansk laksefiskeri næppe vil forbedre situationen betydeligt for vildlaksen i de vandløb, hvor handlingsplanens målsætning ikke er opfyldt.

Når det danske laksefiskeri isoleret set ikke vurderes at være ikke-bæredygtigt, mener jeg ikke, at der er grundlag for at indføre et fiskeriforbud, der kun skulle gælde for de danske erhvervsfiskere. I øvrigt fiskes der som bekendt også laks i Østersøen som led i rekreativt fiskeri.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at den danske laksekvote i Østersøen bliver reduceret lidt fra 1. januar 2007 (fra 93.512 stk. til 88.836 stk.).

Jeg er bekendt med, at Den Europæiske Kommission (sundhed og forbrugerbeskyttelse) forventer at nedsætte en arbejdsgruppe inden udgangen af 2006 med repræsentanter fra de 8 Østersø-lande, der skal se på mulighederne for at få en mere ensartet håndtering af reglerne om dioxin i fisk fra Østersøen. Det er muligt, at dette arbejde kan føre til en fælles løsning for alle Østersø-landene.

Hans Chr. Schmidt

/ Knud Larsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Danmarks Fiskeriundersøgelser
Afdeling for Ferskvandsfiskeri/SP+GR
8. november 2006
J.nr. 2006-221-0077

Notat vedr. henvendelse fra Danmarks Sportsfiskerforbund, spørgsmål nr. 54 om fangst af laks i Østersøen.

Baggrund

Laksene i Østersøområdet bestod omkring år 1900 af ca. 60 separate bestande, knyttet til hver sin elv. I dag er der 23 rent vilde bestande og 4 bestande med både vilde og udsatte laks og et antal elve, hvor laksene bliver sat ud fra opdrætsanlæg.

I elve, hvor der nær munden er etableret vandkraftanlæg, er det ikke eller kun i meget begrænset omfang muligt for laksene at gyde. I mange af disse elve indfanges opgangslaks fra elvens egen stamme, og yngel opdrættes til smoltstadiet (den fase i laksenes liv hvor de vandrer ud fra vandløbene for at vokse op i havet), hvor de efterfølgende udsættes som kompensation for den manglende naturlige reproduktion.

Det er anslået at den oprindelige produktion af smolt omkring år 1900 i hele Østersøen var på ca. 10 mio. stk. inden udbygning af vandkraftanlæg, forurening, den fødebetingede sygdom M74 og fiskeri reducerede produktionen.

Omkring 1990 – 95 nåede den årlige produktion af vilde smolt et laveste niveau på kun ca. 0,5 mio. stk. Samtidig blev der udsat ca. 5 mio. smolt årligt, som kompensation for manglende vild produktion i vandløb, hvor vandkraftanlæg havde fjernet mulighederne for naturlig produktion.

Denne situation ledte i 1991 til indførelsen af en maksimal fangst (TAC). Dette viste sig imidlertid ikke at være tilstrækkeligt til at genskabe stærke bestande og efter pres fra flere sider vedtog IBSFC i 1996 Laksehandlingsplanen for laksene i Østersøen.

Denne plan har bl.a. som mål

- at forhindre at vilde bestande uddør og at der sker en yderligere reduktion i de naturligt producerede smolt,
- at produktionen af vilde smolt øges så denne i 2010 vil udgøre mindst 50 % af det potentielt mulige i hver bestand,
- at der etableres laksebestande i potentielle laksevandløb til Østersøen samtidig med
- at mulighederne for udøvelse af fiskeri skal bevares på højst muligt niveau

Bestandssituation og udvikling i fiskeriet

Laksehandlingsplanens mål er nået i enkelte elve og vil med den nuværende udvikling i fiskerierne formentlig blive nået i flere elve, sandsynligvis dog nogle år senere end planlagt. Den samlede produktion af vilde laksesmolt er i de senere år øget til ca. 1,5 mio. stk., fortrinsvis som følge af en øget naturlig produktion i flere store elve i den nordlige del af Botniske Bugt.

Der er dog elve, hvor der ikke er konstateret en forbedret bestandssituation. Her menes det, at andre årsager end fiskeriet også spiller ind på de udeblivende forbedringer i bestanden – altså lokale forhold.

Udsætningerne udgjorde i 2005 ca. 5,3 mio. smolt, samt ca. 1,5 mio. yngel og 1,2 mio. ½-1 år gamle laks udsat i vandløb.

Den betydelige øgning i produktionen af vilde smolt og en bedre overlevelse hos disse sammenlignet med udsatte laks har betydet, at andelen af vilde laks, der fanges i den centrale Østersø i 2003-4, udgjorde ca. 70% mod ca. 50% i 2002.

Vurdering af dansk fiskeris påvirkning af bestandene, herunder effekten af 5,5 kg's reglen

Det fremgår af ovenstående, at man ikke under ét kan klassificere alle bestande af Østersølaks som truede. Derimod er den samlede bestand af vilde laks i de senere år øget betragteligt, og det hidtidige fiskeri har altså ikke betydet, at de vilde bestande samlet under et er truet. Fiskeriet som sådan kan derfor ikke karakteriseres som værende ikke-bæredygtigt.

Bestande, der er sat ud fra opdrætsanlæg, tåler i højere grad end vilde bestande at blive befisket, da bevaring af bestanden kræver et forholdsvis lavt antal gydefisk til opdræt. Disse bestande er derfor heller ikke umiddelbart truet.

Den samlede tilladte fangst (TAC) er baseret på biologisk rådgivning med henblik på opnåelse af målene i laksehandlingsplanen for laks i Østersøen. Den er for Østersøen (eksklusiv Finske Bugt) på 460.000 laks i 2006, hvoraf den danske andel udgør 93.512 stk. (20 %). Det danske laksefiskeri foregår i dag med både kroge og drivgarn. Sidstnævnte vil ophøre efter 2007, hvorefter det fremtidige danske laksefiskeri alene vil være et krogfiskeri. Krogfiskeri er meget lidt størrelsesselektivt, og det er derfor næppe muligt at undgå fangst af laks (pt. større end 5,5 kg), der ikke kan forhandles i Danmark.

De danske fangster består således af fisk både over og under den størrelse, hvor det er tilladt at omsætte fisken til human konsum, jf. Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 861 af 15. september 2005. Fiskerne skal lande alle fangede laks, der således uanset størrelse indgår i den danske TAC. De danske erhvervsmæssige landinger udgjorde i 2004 i alt 78.426 stk. laks, mens den i 2005 kun udgjorde 39.491 stk. laks. De samlede registrerede landinger de to år var 420.000 stk. i 2004 og 324.000 stk. i 2005. De danske landinger udgjorde i 2005 således kun omkring 12 % af de samlede landinger af laks.

Ved henvendelse dags dato til FSØ, Bornholm, der indhandler hovedparten af laks landet på Bornholm, oplyses det, at der for nuværende ikke destrueres store laks. Det oplyses, at laks der pga. af størrelse ikke må omsættes, bliver indfrosset og anvendt til eget forbrug af skibene, idet der må udtages 20 store laks pr. båd. pr. måned. Der blev ifølge det oplyste senest anvendt store laks til minkfoder indtil den 31. marts 2005, mens fiskerne modtog kompensation.

De øvrige landes kvote-andele er for især de store laksefiskerier Sverige og Finland blevet udnyttet i højere grad. I Finland og Sverige er der givet dispensation for omsætning af laks i alle størrelser til nationalt brug under forudsætning af at der gives kostråd til befolkningen. Tilsvarende dispensationer er søgt af de øvrige lande der fisker laks i Østersøen (ekskl. Danmark).

Dersom dansk fiskeri yderligere begrænses eller helt ophører, vil dette reducere fiskeritrykket på laksebestandene med den danske fangst-andel, som i 2005 var på 12 % af de samlede landinger, dersom den danske kvote ikke byttes mod rettigheder til fangst af andre arter, eller hvis reduktionen i dansk fiskeri betyder at andre nationer fisker en større del af deres tildelte kvote.

Konklusion

Der er generelt sket en betydelig forbedring i situationen for vildlaks i Østersøen. Der er imidlertid fortsat en række vandløb, hvor bestandssituationen ikke lever op til målsætningen i laksehandlingsplanen, og hvor yderligere målrettede tiltag er nødvendige for at genopbygge bestandene.

Det nuværende danske fiskeri udføres inden for rammerne af EU's forvaltning. Danmark har ikke udnyttet den tildelte kvote fuldt ud de seneste år. Det danske fiskeri efter laks i Østersøen kan ikke karakteriseres som værende ikke-bæredygtigt.

Et totalt dansk ophør af fiskeri efter laks vil næppe forbedre situationen signifikant for vildlaksen i de vandløb, hvor handlingsplanens målsætning ikke er opfyldt. DFU vurderer, at en forbedring af situationen i disse vandløb kræver en mere målrettet indsats, som tager hensyn til forholdene omkring de enkelte vandløb.